

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Karlovac

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

JAVNA USTANOVA NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA

Karlovac, travanj 2010.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O USTANOVI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	2
	Programi i projekti financirani u 2008.	6
II.	REVIZIJA ZA 2008.	7
	Ciljevi i područja revizije	7
	Metode i postupci revizije	7
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2004. i 2005.	7
	Nalaz za 2008.	9
III.	MIŠLJENJE	18

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Karlovac

Klasa: 041-01/09-02/10

Urbroj: 613-06-10-5

Karlovac, 26. travnja 2010.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
JAVNE USTANOVE NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA
ZA 2008.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera (dalje u tekstu: Ustanova) za 2008.

Revizija je obavljena u razdoblju od 9. studenoga 2009. do 26. travnja 2010.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O USTANOVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Osnivač Ustanove je Vlada Republike Hrvatske. Upisana je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu, u listopadu 1996., sa sjedištem u Plitvičkim jezerima. Ustanova upravlja Nacionalnim parkom Plitvička jezera (dalje u tekstu: Nacionalni park). Plitvička jezera su proglašena Nacionalnim parkom 1949., a dijelom Svjetske baštine UNESCO 1979.

Osnovna djelatnost je zaštita, održavanje i promicanje Nacionalnog parka u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanje neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja u skladu sa zakonskim odredbama. Obavlja i djelatnosti koje se odnose na: prihvat, informiranje, vođenje i prijevoz posjetitelja vlastitim prijevoznim sredstvima, ugostiteljsko-turističku djelatnost, te trgovinu na malo suvenirima, prehrambenim i neprehrambenim proizvodima. Djelatnost se obavljala u četiri hotela, dva auto kampa, tri restorana, malim parkovnim objektima, te devet trgovina i suvenirnica. Tijekom 2008. ostvareno je 234 645 noćenja i prodano je 948 891 ulaznica.

Ustanova se pretežno financira iz vlastitih prihoda od obavljanja hotelijerske, ugostiteljske i trgovačke djelatnosti, a manjim dijelom iz državnog proračuna.

Unutarnje ustrojstvo Ustanove uređeno je Statutom i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada. Za obavljanje poslova iz djelokruga rada ustrojene su ustrojstvene jedinice: ured ravnatelja i služba zaštite, održavanja, promicanja i korištenja Nacionalnog parka-znanstveno stručni centar, te podružnica hotelijerstva i ugostiteljstva, podružnica održavanja tehnike i komunalne infrastrukture i podružnica trgovine.

Tijela Ustanove su: upravno vijeće, ravnatelj i stručni voditelj. U razdoblju od 14. rujna 2004. do 14. rujna 2008. ravnatelj je bio Borislav Perica, a od 15. rujna 2008., kao i u vrijeme obavljanja revizije, ravnatelj je Branislav Šutić. Koncem 2008. Ustanova je imala 791 zaposlenika, od čega 702 na neodređeno vrijeme i 89 na određeno vrijeme.

U skladu s odredbama Zakona o zaštiti prirode, upravno vijeće je u listopadu 2007. donijelo Plan upravljanja Nacionalnog parka koji su izradili Ministarstvo kulture i Svjetska banka u okviru Projekta očuvanja krških ekoloških sustava, a financiran je sredstvima Globalnog fonda za zaštitu okoliša i sredstvima Ministarstva kulture. U tijeku je izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja Nacionalnog parka koji se financira sredstvima Ustanove i Ličko-senjske županije.

Financijski izvještaji

Ustanova vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za poduzetnike. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Račun dobiti i gubitka, Bilanca, Izvještaj o novčanom tijeku, Izvještaj o promjenama kapitala i Bilješke uz financijske izvještaje za 2008.

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka, ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 201.194.401,00 kn, rashodi u iznosu 196.061.468,00 kn, te dobit u iznosu 5.132.933,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, ostvareni prihodi veći su za 8.033.800,00 kn ili 4,2%, a ostvareni rashodi veći su za 23.077.927,00 kn ili 13,3%.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2008.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2008.

u kn

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni prihodi	199.587.696,00	191.860.924,00	96,1	95,4
1.1.	Prihodi od prodaje	199.587.696,00	188.198.760,00	94,3	93,5
1.2.	Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0,00	700.000,00	-	0,4
1.3.	Drugi poslovni prihodi	0,00	2.962.164,00	-	1,5
2.	Financijski prihodi	1.580.024,00	9.333.477,00	590,7	4,6
Ukupno		201.167.720,00	201.194.401,00	100,0	100,0

Prihodi od prodaje čine 95,4% ukupno ostvarenih prihoda, a vrijednosno značajniji su prihodi od hotelijerstva i ugostiteljstva u iznosu 85.900.267,00 kn, prodaje ulaznica u iznosu 72.856.985,00 kn, prodaje robe i trgovačkih usluga u iznosu 21.328.634,00 kn i naplate parkirališnih mjesta u iznosu 4.822.315,00 kn. Prihodi od hotelijerstva i ugostiteljstva manji su u odnosu na prethodnu godinu za 3.390.962,00 kn ili 4,0%, što je uglavnom posljedica smanjenja broja noćenja. Tijekom 2008. ostvareno je 4 960 noćenja manje nego prethodne godine, od čega se većina odnosi na hotel koji ima najveće smještajne kapacitete. Prihodi od prodaje ulaznica veći su u odnosu na prethodnu godinu za 1.893.304,00 kn ili 2,6%. Cijene ulaznica se nisu mijenjale, te je povećanje prihoda posljedica većeg broja prodanih ulaznica. U 2008. uređena su parkirališta uz glavne ulaze u Nacionalni park i ugrađena je oprema za kontrolu i naplatu parkirališnih mjesta, od čega su ostvareni prihodi u iznosu 4.822.315,00 kn.

Značajnije odstupanje u odnosu na planirana sredstva odnose se na financijske prihode, što je rezultat neplaniranja prihoda od kamata, pozitivnih tečajnih razlika i prihoda od udjela u investicijskim fondovima. Unutar financijskih prihoda iskazani su prihodi iz proračuna u iznosu 1.450.779,00 kn i namjenski su utrošeni.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim rashodima za 2008.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni rashodi za 2008.

Redni broj	Rashodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	u kn
					Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni rashodi	158.001.823,00	174.227.409,00	110,3	88,9
1.1.	Materijalni troškovi	61.704.127,00	64.166.502,00	104,0	32,8
1.2.	Troškovi zaposlenika	65.057.340,00	66.259.532,00	101,8	33,8
1.3.	Amortizacija	13.229.728,00	12.982.725,00	98,1	6,6
1.4.	Drugi troškovi	18.010.628,00	18.237.659,00	101,3	9,3
1.5.	Rezerviranja	0,00	12.580.991,00	-	6,4
2.	Financijski rashodi	9.837.392,00	21.834.059,00	221,9	11,1
	Ukupno	167.839.215,00	196.061.468,00	116,8	100,0

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na troškove zaposlenika u iznosu 66.259.532,00 kn i materijalne troškove u iznosu 64.166.502,00 kn koji ukupno čine 66,6% ostvarenih rashoda.

Troškovi zaposlenika odnose se na bruto plaće zaposlenika u iznosu 56.456.746,00 kn i doprinose na plaće u iznosu 9.802.786,00 kn.

U skupini materijalnih troškova vrijednosno značajniji se odnose na troškove prodane robe široke potrošnje i suvenira u iznosu 15.300.325,00 kn, troškove sirovina i materijala za pripremanje hrane i pružanja usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića u iznosu 15.021.579,00 kn, troškove usluga i materijala za održavanje objekata, opreme i vozila i redovno poslovanje u iznosu 12.625.419,00 kn, te troškove energenata u iznosu 8.935.431,00 kn.

Tijekom godine rezervirani su troškovi u iznosu 9.262.299,00 kn prema sudskim sporovima pokrenutim protiv Ustanove u razdoblju od 1995. do 2005. i troškovi u iznosu 3.318.692,00 kn za obveze obračunane po nadzoru Porezne uprave za poslovanje u 2006., odnosno ukupno 12.580.991,00 kn. U pojedinim sudskim sporovima Ustanovu zastupaju odvjetnici. U 2009. smanjena su rezerviranja za 672.816,00 kn po pravomoćnoj sudskoj presudi, a obveze po navedenoj presudi plaćene su u iznosu 1.852.310,00 kn.

Značajnije odstupanje u odnosu na planirana sredstva odnose se na financijske rashode koji su ostvareni u iznosu 21.834.059,00 kn, od čega se 6.393.018,00 kn odnosi na zatezne kamate za obveze prema aktiviranim jamstvima Ministarstva financija. U razdoblju od 2000. do 2002. poslovne banke su aktivirale jamstva izdana za osiguranje otplate dugoročnih kredita odobrenih Ustanovi, te su iz državnog proračuna podmirene obveze za otplatu kredita u iznosu 37.606.987,00 kn. Zatezne kamate su obračunane u iznosu 48.149.772,00 kn, te ukupna obveza prema aktiviranim jamstvima koncem 2008. iznosi 85.756.759,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2008., ukupna vrijednost sredstava i izvora sredstava iznosila je 1.551.452.466,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2007.	31. prosinca 2008.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I.	Aktiva	1.570.749.680,00	1.551.452.466,00	98,8
1.	Dugotrajna imovina	1.482.010.523,00	1.461.219.892,00	98,6
2.	Kratkotrajna imovina	85.883.659,00	87.374.821,00	101,7
2.1.	Zalihe	8.961.686,00	7.572.135,00	84,5
2.2.	Potraživanja	13.581.715,00	10.325.959,00	76,0
2.3.	Kratkotrajna financijska imovina	52.092.421,00	53.899.131,00	103,5
2.4.	Novac u banci i blagajni	11.247.837,00	15.577.596,00	138,5
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	2.855.498,00	2.857.753,00	100,1
II.	Pasiva	1.570.749.680,00	1.551.452.466,00	98,8
1.	Kapital i rezerve	1.311.148.224,00	1.300.205.144,00	99,2
2.	Rezerviranja	0,00	12.580.991,00	-
3.	Dugoročne obveze	246.239.160,00	224.942.043,00	91,4
4.	Kratkoročne obveze	13.362.296,00	13.724.288,00	102,7

Vrijednost imovine je koncem godine iskazana u iznosu 1.551.452.466,00 kn, od čega se 1.461.219.892,00 kn odnosi na dugotrajnu, 87.374.821,00 kn na kratkotrajnu imovinu, a 2.857.753,00 kn na plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda. Vrijednost dugotrajne imovine čine šume u iznosu 1.133.828.481,00 kn, građevinski objekti u iznosu 219.487.609,00 kn, zemljište u iznosu 47.228.749,00 kn, materijalna imovina u pripremi u iznosu 19.262.139,00 kn, ulaganja u društvo u kojem Ustanova ima 63,2% udjela u kapitalu u iznosu 24.100.154,00 kn, oprema, alati i transportna sredstva u iznosu 13.462.635,00 kn, te druga imovina u iznosu 3.850.125,00 kn.

U odnosu na konac 2007. vrijednost dugotrajne imovine manja je za 20.790.631,00 kn, što je najvećim dijelom rezultat smanjenja vrijednosti imovine zbog prijenosa bez naknade u vlasništvo Republike Hrvatske i prodaje nekretnina (objekti i zemljišta) ukupne nabavne vrijednosti 14.267.924,00 kn i obračuna amortizacije u iznosu 12.982.725,00 kn, te povećanja vrijednosti imovine zbog ulaganja u iznosu 8.593.895,00 kn. Odluku o prijenosu bez naknade i prodaji nekretnina donijelo je upravno vijeće. Objekti su oštećeni i nisu korišteni za obavljanje djelatnosti. Za nabavnu vrijednost objekta (13.542.422,00 kn) koji je prenesen u vlasništvo Republike Hrvatske, smanjen je temeljni kapital Ustanove. Za smanjenje temeljnog kapitala dobivena je suglasnost Ministarstva kulture. Značajnija ulaganja odnose se na rekonstrukciju građevinskih objekata u iznosu 3.967.365,00 kn, nabavu opreme u iznosu 2.395.801,00 kn, te alata i transportnih sredstva u iznosu 582.256,00 kn. Tijekom godine primljena je bez naknade računalna oprema u iznosu 163.919,00 kn. Također je, prema presudi općinskog suda, raskinut s kupcem ugovor o prodaji imovine iz 2005., zbog nepoštivanja odredbi koje se odnose na podmirenje ugovorene cijene u iznosu 1.359.668,00 kn, te je imovina vraćena u vlasništvo Ustanove.

Kratkotrajna imovina koncem godine iznosi 87.374.821,00 kn, od čega se na financijsku imovinu (najvećim dijelom ulaganja u investicijske fondove) odnosi 53.899.131,00 kn. Vrijednosno značajnija odstupanja kratkotrajne imovine u odnosu na prethodnu godinu odnose se na povećanje novčanih sredstava za 4.329.759,00 kn i smanjenje potraživanja za 3.255.756,00 kn. Smanjenje potraživanja rezultat je poduzetih mjera naplate, a najvećim dijelom se odnose na potraživanja od turističkih agencija.

Obveze su koncem godine smanjene u odnosu na prethodnu godinu za 20.935.125,00 kn ili 8,1%. Dugoročne obveze iznose 224.942.043,00 kn, a vrijednosno su značajnije obveze za kredite u iznosu 138.015.112,00 kn i prema aktiviranim jamstvima Ministarstva financija u iznosu 85.756.759,00 kn. Kratkoročne obveze iznose 13.724.288,00 kn i najvećim dijelom nisu dospjele.

Programi i projekti financirani u 2008.

U 2008. primljena su sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u iznosu 256.776,00 kn za sufinanciranje projekata: Održivo korištenje vode u pilot području Nacionalnog parka, Utvrđivanje genske strukture i obnavljanje autohtone populacije potočne pastrve, te Analiza općekorisnih funkcija šuma na području Nacionalnog parka. Projekti su planirani Godišnjim programom zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja Nacionalnog parka za 2008. Sredstva su utrošena za predviđene namjene u skladu sa zaključenim ugovorima. Također, tijekom godine primljena su sredstva Ministarstva kulture u iznosu 25.000,00 kn za program zaštite kulturnog dobra pod nazivom Monoksil iz jezera Kozjak, 19. stoljeće. Sredstva su utrošena za predviđene namjene.

II. REVIZIJA ZA 2008.

Ciljevi i područja revizije:

Ciljevi revizije su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja za 2008.,
- analizirati ostvarenje prihoda i izvršenje rashoda u odnosu na plan,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim propisima,
- provjeriti način korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ustanove.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Ustanove. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave na intranet stranicama Ustanove, stručnim publikacijama i elektronskim medijima. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i subjekt u cjelini. Provjerena je dokumentacija u vezi obračuna amortizacije, plaća i naknada za zaposlene, te izlaznih i ulaznih računa. Obavljeni su razgovori s ravnateljem, stručnom voditeljicom, voditeljima odjela unutarnje kontrole, financija i razvoja, računovodstva, nabave, promidžbe i prezentacije, voditeljem službe zajedničkih poslova, te drugim zaposlenicima i pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima: rješavanju vlasništva šuma i zemljišta unutar Nacionalnog parka, ulaganja u investicijske fondove, provođenja postupaka javne nabave, naplate potraživanja, znatnijih odstupanja od plana ili u odnosu na prethodnu godinu.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2004. i 2005.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ustanove za 2004. i 2005., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ustanovi je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju. Revizijom za 2004. i 2005. dani su sljedeći nalozi i mišljenja:

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti Državni ured za reviziju je naložio donijeti plan rada odjela unutarnje kontrole, kontrolama obuhvatiti postupke javne nabave, sastavljati izvješća o obavljenim kontrolama, te pratiti postupanje vezano za dane naloge i preporuke. Naložio je obaviti procjenu i u poslovnim knjigama evidentirati vrijednost šume i zemljišta koji se nalaze u granicama Nacionalnog parka nakon proširenja. Također je naložio, radi zaštite imovine, pokrenuti postupak povrata i stupanja u posjed nekretnine za koju kupac nije uplatio kupoprodajnu cijenu, pribaviti suglasnost osnivača za ustupanje nekretnina bez naknade, kod prodaje nekretnina zaključiti ugovor u skladu s uvjetima prodaje i pravodobno poduzimati mjere za naplatu potraživanja. Naložio je obroke kredita podmirivati prema dospijeću i otplatnom planu, te je izrazio mišljenje da nije bilo opravdano podmirivati dospjele obveze prema kreditima novim zaduživanjem, a istodobno slobodna novčana sredstva ulagati u investicijske fondove poslovne banke. Državni ured za reviziju je naložio kod nabave roba, radova i usluga postupiti u skladu s propisima o javnoj nabavi.

Revizijom za 2008. je utvrđeno prema kojim nalogima i mišljenjima je postupljeno, a koji su u postupku izvršenja.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- Plan rada odjela unutarnje kontrole je donesen, o obavljenim kontrolama sastavljena su izvješća i praćeno je postupanje vezano za dane preporuke.
- Poslovni prostor za kojeg kupac nije uplatio kupoprodajnu cijenu vraćen je u posjed Ustanove.
- Za ustupanje nekretnine bez naknade pribavljena je suglasnost Ministarstva kulture.
- Ugovori o prodaji nekretnina zaključeni su u skladu s uvjetima prodaje navedenim u dokumentaciji i natječaju.
- Pravodobno se poduzimaju mjere za naplatu potraživanja.
- Obroci kredita otplaćuju se prema dospijeću i otplatnom planu.

Nalozi i mišljenja u postupku izvršenja:

- Pojedini postupci nabave roba, radova i usluga nisu provedeni u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07 i 125/08). Odjel unutarnje kontrole nije obuhvatio postupke nabave roba, radova i usluga i primjenu zakonskih propisa koji reguliraju javnu nabavu.
- U poslovnim knjigama nije evidentirana vrijednost šume i zemljišta koji se nalaze u granicama Nacionalnog parka nakon proširenja.
- Ustanova ima nepodmirenih dospjelih obveza, a istodobno slobodna novčana sredstva ulaže u investicijske fondove poslovne banke.

Ustanova je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i mišljenjima Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2008.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih financijskih kontrola, unutarnje ustrojstvo i djelokrug rada, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, kapital, programi i projekti financirani u 2008., te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih financijskih kontrola, unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, imovinu, obveze i postupke javne nabave.

1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

1.1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06), Pravilnikom o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 35/08) i Pravilnikom o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine 35/08).

U okviru ureda ravnatelja ustrojen je odjel unutarnje kontrole u kojem je predviđeno jedanaest radnih mjesta. Koncem 2008. popunjeno je sedam: voditelj odjela, dva inspektora i četiri kontrolora. Plan rada odjela unutarnje kontrole za 2008. donio je voditelj odjela u prosincu 2007. Tijekom godine o obavljenim kontrolama sastavljeni su zapisnici kojima su utvrđene određene nepravilnosti i dane preporuke po kojima je postupljeno ili su u postupku izvršenja. Unutarnjom kontrolom nisu obuhvaćeni postupci nabave roba, radova i usluga, a planom rada odjela unutarnje kontrole za 2008. predviđeno je da će se obaviti kontrola provođenja postupaka javnih natječaja za nabavu robe i usluga prema procjeni i zahtjevima ravnatelja, predstojnika podružnica, te stručnog voditelja.

Navedeni sustav unutarnje kontrole nije usklađen s propisima koji uređuju financijsko upravljanje i kontrole. Voditelj za financijsko upravljanje i kontrole nije imenovan i plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola nije donesen, što nije u skladu s odredbama članka 8. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, kojima je propisano da je voditelj za financijsko upravljanje i kontrole, kojeg imenuje čelnik korisnika proračuna, odgovoran za uspostavu, provedbu i razvoj financijskog upravljanja i kontrole kod korisnika proračuna, a obavezan je, uz suglasnost čelnika korisnika proračuna, izraditi plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola, te metodologiju za provođenje plana. Nadalje, nije imenovana osoba zadužena za nepravilnosti i prijekave, što je obveza propisana odredbama članka 36. navedenog Zakona, kojima je propisano da je čelnik korisnika proračuna obavezan imenovati osobu zaduženu za nepravilnosti, koja će zaprimati obavijesti o nepravilnostima i sumnjama na prijevaru ili samostalno poduzimati radnje protiv nepravilnosti i prijekava.

Unutarnja revizija nije ustrojena. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna, prema kojoj su unutarnju reviziju obvezni ustrojiti korisnici proračuna koji zapošljavaju više od 50 zaposlenika, a imaju godišnje rashode i izdatke veće od 30.000.000,00 kn. Koncem 2008. Ustanova je imala 791 zaposlenika, a ukupni rashodi za 2008. iznosili su 196.061.468,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti sustave unutarnjih kontrola u skladu sa Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i drugim propisima koji određuju navedeno područje.

- 1.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i izjavljuje da će sustav unutarnje kontrole ustrojiti i prilagoditi potrebama Ustanove i zakonskim propisima, odnosno da će imenovati voditelja za financijsko upravljanje i kontrole, donijeti plan uspostave financijskog upravljanja i kontrole i imenovati osobu zaduženu za nepravilnosti i prijevare koja će zaprimati obavijesti o nepravilnostima i sumnjama na prijevaru ili samostalno poduzimati radnje protiv nepravilnosti i prijevera. Također, izjavljuje da će ustrojiti unutarnju reviziju i imenovati revizore, a sistematizacijom koja je u izradi predvidjeti navedena radna mjesta. Obrazlaže da su planirane promjene u radu odjela unutarnje kontrole prema kojima će unutarnja kontrola biti zadužena za praćenje ispravnosti provođenja postupaka javne nabave kako bi se otklonile moguće nepravilnosti.*

2. Unutarnje ustrojstvo

- 2.1. Unutarnje ustrojstvo uređeno je Statutom i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada. Za obavljanje poslova iz djelokruga rada ustrojene su ustrojstvene jedinice: ured ravnatelja i služba zaštite, održavanja, promicanja i korištenja Nacionalnog parka-znanstveno stručni centar, te podružnica hotelijerstva i ugostiteljstva, podružnica održavanja tehnike i komunalne infrastrukture i podružnica trgovine. Prava i obveze zaposlenika utvrđeni su Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama, Dodatkom I Temeljnom kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama za Ustanovu, te pravilnicima koje je donijelo upravno vijeće u 2005.: Pravilnikom o radu, Pravilnikom o plaćama i naknadama i Sistematizacijom radnih mjesta. Utvrđene nepravilnosti odnose se na zapošljavanje i obračune plaća pojedinih zaposlenika.

Tijekom godine sa zaposlenima na radnom mjestu korespondent i zamjenik voditelja prezentacijskog centra zaključeni su ugovori o radu na neodređeno vrijeme, bez prethodno provedenog javnog natječaja. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 24. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, kojima je propisano da se za zasnivanje radnog odnosa za poslove u javnim službama raspisuje javni natječaj radi ispunjavanja ustavne odredbe o jednakoj dostupnosti javnih službi svim građanima. Osnovna plaća obračunavala se množenjem osnovice i koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen. Sistematizacijom radnih mjesta propisani su nazivi radnih mjesta zaposlenika, a Pravilnikom o plaćama i naknadama koeficijenti složenosti poslova za ta radna mjesta. Koncem 2008. Ustanova je imala 791 zaposlenika. Za obračun plaća 118 zaposlenika primjenjivani su koeficijenti utvrđeni ugovorima o radu i dodacima ugovora, a koji se razlikuju od koeficijenata propisanih Pravilnikom ili koji nisu predviđeni Pravilnikom jer radna mjesta nisu utvrđena sistematizacijom. Koncem 2008. o navedenoj neusklađenosti koeficijenata ravnatelj je izvijestio Upravno vijeće i naveo da je u izradi nova Sistematizacija radnih mjesta.

Upravno vijeće imenovalo je stručnog voditelja i nadzornika prema odredbama Zakona o zaštiti prirode, dok Ustanova nema zaposlenog glavnog nadzornika. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 174. Zakona o zaštiti prirode prema kojima neposredni nadzor u zaštićenim područjima obavlja glavni nadzornik, a imenuje ga upravno vijeće javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

Državni ured za reviziju nalaže za zasnivanje radnog odnosa za sve poslove raspisivati javne natječaje, te imenovati glavnog nadzornika. Također se nalaže izraditi novi Pravilnik o plaćama i naknadama i Sistematizaciju radnih mjesta kojim bi se odredili jedinstveni nazivi radnih mjesta i koeficijenti složenosti poslova za sve zaposlenike.

- 2.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i izjavljuje da će novom Sistematizacijom radnih mjesta utvrditi primanja zaposlenika u skladu s Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike, te Pravilnikom o plaćama i naknadama, a kod zasnivanja radnog odnosa sa zaposlenicima raspisivat će javne natječaje.*

3. Računovodstveno poslovanje

- 3.1. Poslovne knjige su ustrojene prema računovodstvenom sustavu za poduzetnike. Poslovne knjige se vode uredno, a knjigovodstvene isprave su uredne i prethodno kontrolirane. S obzirom da je Ustanova upisana u registar korisnika proračuna, predlaže se vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja prema propisima o proračunskom računovodstvu. Utvrđene nepravilnosti odnose se na evidentiranje vrijednosti zemljišta i šume, te evidentiranje robe preuzete u komisionu prodaju.

- Zemljište i šume

Nacionalni park se proteže na površini 29 685,15 ha na području 14 katastarskih općina. Vrijednost šume u iznosu 1.133.828.481,00 kn i zemljišta u iznosu 47.228.749,00 kn je najznačajniji dio vrijednosti dugotrajne imovine. Vrijednost šuma i zemljišta iskazana je na temelju elaborata kojim je imovina procijenjena sa stanjem koncem 1996., kada je Nacionalni park imao površinu 19 462 ha. Granice Nacionalnog parka izmijenjene su 1997. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o proglašenju Plitvičkih jezera nacionalnim parkom (Narodne novine 13/97). Površina Nacionalnog parka prema spomenutom Zakonu bila je 26 600 ha. Državni zavod za zaštitu prirode je dopisom iz veljače 2007. utvrdio, uz suglasnost Ministarstva kulture i uvidom u arhiv Hrvatskog sabora, da Nacionalni park obuhvaća površinu 29 685,15 ha. Izmjene Zakona kojima bi se uskladila površina Nacionalnog parka sa stvarnim stanjem nisu donesene.

U poslovnim knjigama nije evidentirana vrijednost šume i zemljišta koji se nalaze u granicama Nacionalnog parka nakon proširenja. Analitička evidencija šume i zemljišta u kojoj se osiguravaju podaci po katastarskim česticama, površinama i vrijednostima, te drugim potrebnim podacima nije ustrojena. Planom upravljanja iz 2007., koji je donesen za desetogodišnje razdoblje, planirano je rješavanje vlasništva nad zemljištem i šumama unutar granica Nacionalnog parka u cilju usklađenja stanja u zemljišnim knjigama i katastru sa stanjem na terenu.

Planirana sredstva za ove namjene iznose 7.350.000,00 kn, izvori financiranja su sredstva Državne geodetske uprave i Ministarstva pravosuđa, a planirano vrijeme provedbe je deset godina. U cilju provođenja ovog zadatka, u 2009. pribavljeni su od Državne geodetske uprave digitalni katastarski planovi za područje Nacionalnog parka. Prema odredbama Zakona o šumama (Narodne novine 140/05, 82/06 i 129/08), šume su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. U tijeku je postupak upisivanja poljoprivrednog i šumskog zemljišta na Republiku Hrvatsku, kojeg provodi općinsko državno odvjetništvo.

Državni ured za reviziju nalaže vrijednost zemljišta u poslovnim knjigama uskladiti sa stvarnim stanjem, ustrojiti analitičku evidenciju zemljišta s potrebnim podacima i rješavati imovinsko-pravne odnose u skladu s Planom upravljanja.

- Roba preuzeta u komisijonu prodaju

U okviru zaliha je iskazana roba u komisijonoj prodaji u vrijednosti 2.182.316,00 kn, a u skupini kratkoročnih obveza iskazane su obveze u iznosu 2.182.316,00 kn za robu u komisijonoj prodaji za koju nisu primljeni računi dobavljača. U poslovnim knjigama spomenuta roba evidentira se u vrijeme nabave. Zbog navedenog načina evidentiranja robe preuzete u komisijonu prodaju u vrijeme nabave, koncem godine je u poslovnim knjigama evidentirana, te u financijskim izvještajima iskazana veća vrijednost zaliha odnosno imovine i obveza za 2.182.316,00 kn.

Roba preuzeta u komisijonu prodaju evidentira se izvanbilančno. Poslovni događaji vezani uz prodaju navedene robe evidentiraju se u glavnoj knjizi u okviru potraživanja od kupaca, obveza prema komitentu i za porez na dodanu vrijednost, te prihoda za proviziju od prodane robe preuzete u komisijonu prodaju. Također se evidentira smanjenje zaliha iskazanih izvanbilančno. Prema odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda 1, financijski izvještaji trebaju fer prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poslovnog subjekta. Fer prezentiranje zahtijeva vjerno predočavanje učinaka transakcija, drugih događaja i uvjeta u skladu s definicijama i kriterijima priznavanja imovine, obveza, prihoda i rashoda. Ustanova je radi fer prezentiranja bilančnih pozicija u financijskim izvještajima, trebala robu preuzetu u komisijonu prodaju evidentirati izvanbilančno.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje robe preuzete u komisijonu prodaju izvanbilančno, te iskazivanje imovine i obveza u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda broj 1.

- 3.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i izjavljuje da je 1996. pribavila mišljenje Ministarstva financija prema kojem poslovne knjige može voditi prema računovodstvenom sustavu za poduzetnike. Nadalje izjavljuje da 91,0% prihoda ostvaruje obavljanjem vlastite djelatnosti, a iz državnog proračuna se financiraju samo plaće i naknade šest zaposlenika i istraživanja u svrhu zaštite Nacionalnog parka. Obrazlaže da će zatražiti mišljenje Ministarstva financija o načinu vođenja poslovnih knjiga. Također izjavljuje da će procijeniti vrijednost zemljišta unutar granica Nacionalnog parka i pokrenuti postupak izmjene odredbi Zakona o proglašenju Plitvičkih jezera nacionalnim parkom s ciljem usklađenja površine i vrijednosti zemljišta sa stvarnim stanjem. Nadalje, obrazlaže da je potrebno utvrditi pravne mogućnosti za dobivanje dokumentacije potrebne za isknjiženje šume iz kapitala Ustanove zbog prijenosa šumskog zemljišta u Nacionalnom parku u vlasništvo Republike Hrvatske.*

Izjavljuje da će robu primljenu u komisionu prodaju evidentirati izvanbilančno, te će na taj način i vrijednost zaliha biti realno iskazana.

4. Imovina

4.1. Vrijednost imovine iskazana koncem godine u iznosu 1.551.452.466,00 kn, odnosi se na dugotrajnu umovinu u iznosu 1.461.219.892,00 kn, kratkotrajnu imovinu u iznosu 87.374.821,00 kn i plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 2.857.753,00 kn. Vrijednost dugotrajne imovine odnosi se na šume, zemljišta, građevinske objekte, opremu, transportna sredstva, materijalnu imovinu u pripremi, te drugu materijalnu i nematerijalnu imovinu u iznosu 1.434.937.218,00 kn, financijsku imovinu u iznosu 25.033.154,00 kn i potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, prodane na obročnu otplatu u iznosu 1.249.520,00 kn. Vrijednost kratkotrajne imovine odnosi se na kratkotrajnu financijsku imovinu u iznosu 53.899.131,00 kn, novčana sredstva u iznosu 15.577.596,00 kn, potraživanja u iznosu 10.325.959,00 kn i zalihe u iznosu 7.572.135,00 kn. Nepravilnosti su utvrđene kod dugotrajne imovine u dijelu koji se odnosi na materijalnu imovinu u pripremi i kod kratkotrajne financijske imovine u dijelu koji se odnosi na raspolaganje slobodnim novčanim sredstvima.

- Materijalna imovina u pripremi

Koncem godine vrijednost materijalne imovine u pripremi iznosi 19.262.139,00 kn, od čega se na ulaganje u hotel odnosi 12.175.589,00 kn, izgradnju prve etape sustava za odvodnju 5.553.071,00 kn, uređenje pristaništa uz jezero 542.920,00 kn, uređenje lugarnice 430.059,00 kn, izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda 331.500,00, a na projektnu dokumentaciju i druga ulaganja 229.000,00 kn. Ulaganja u hotel evidentirana su na računu materijalne imovine u pripremi od 1997. kada su izvedeni radovi na obnovi hotela. S izvoditeljem radova vodi se pred trgovačkim sudom spor, a u tijeku je postupak za zaključenje nagodbe. Hotel se koristi u poslovne svrhe i u 2008. sudjeluje s 15,6% u ostvarenim prihodima od hotelskog smještaja i usluga. Ulaganja u izgradnju sustava odvodnje evidentirana su na računu materijalne imovine u pripremi u razdoblju od 2004. do svibnja 2007., a vrijednosno značajniji dio ulaganja odnosi se na građevinske radove izvedene tijekom 2005. Izvoditelj radova nije ispostavio okončanu situaciju. Uporabna dozvola za građevinu pribavljena je u siječnju 2008. S obzirom da se spomenuta imovina koristi, trebalo je ulaganja evidentirati na računima građevinskih objekata u uporabi i obračunavati amortizaciju, kako bi podaci u financijskim izvještajima bili realno iskazani.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere kako bi se imovina za koju su ulaganja završena stavila u uporabu.

- Kratkotrajna financijska imovina

Kratkotrajna financijska imovina iskazana je koncem godine u iznosu 53.899.131,00 kn, od čega se na ulaganja u otvorene investicijske fondove poslovne banke odnosi 53.720.444,00 kn, na pozajmicu danu Parku prirode Velebit 100.000,00 kn, a na dane depozite i jamčevine dobavljačima 78.687,00 kn.

Ustanova ulaže novčana sredstva u investicijske fondove od 2005. U razdoblju od veljače do travnja 2008. prodani su udjeli u jednom fondu u pojedinačnim iznosima od 2.000.000,00 kn do 5.000.000,00 kn, odnosno ukupno u iznosu 20.000.000,00 kn, te je u kolovozu 2008. kupljen udjel u istom iznosu. Ustanova je ostvarila prihode od ulaganja u iznosu 1.986.372,00 kn. Također, u 2008. odobren je zajam Parku prirode u iznosu 100.000,00 kn s rokom povrata do konca rujna 2008., uz kamatu 4,0% godišnje. Zajam nije vraćen. Ustanova je poslala opomenu pred utuženje.

Rashodi za zatezne kamate za 2008. ostvareni su u iznosu 6.458.760,00 kn (6.393.018,00 kn se odnosi na obveze prema jamstvima Ministarstva financija). Umjesto ulaganja u investicijske fondove i davanja pozajmica, novčana sredstva treba koristiti za podmirenje dospjelih obveza kako se ne bi plaćale zatezne kamate, te stvarali nepotrebni troškovi poslovanja.

Državni ured za reviziju je mišljenja da nije opravdano slobodna novčana sredstva pozajmljivati i ulagati u investicijske fondove, dok istodobno ima nepodmirenih dospjelih obveza.

- 4.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i izjavljuje da je okončan sudski spor s izvoditeljem radova na obnovi hotela-društvo Exportdrvo d.d., Zagreb i pribavljena je okončana situacija za izgradnju prve etape sustava za odvodnju, te će spomenute objekte koji su evidentirani kao imovina u pripremi evidentirati na računima građevinskih objekata u uporabi. Obrazlaže da su slobodna novčana sredstva ulagali u investicijske fondove kako bi ostvarili prihode za podmirenje obveza, a u slučaju potrebe u kratkom roku su mogli raspolagati uloženim sredstvima. Izjavljuje da su, nakon okončanja sudskog spora s izvoditeljem radova na obnovi hotela i zaključenja nagodbe, novčanim sredstvima iz investicijskih fondova podmirene obveze prema izvoditelju radova na obnovi hotela.*

5. Obveze

- 5.1. Koncem godine obveze su iskazane u iznosu 238.666.331,00 kn, od čega se na dugoročne obveze odnosi 224.942.043,00 kn, a na kratkoročne obveze 13.724.288,00 kn. U skupini dugoročnih obveza vrijednosno značajnije su obveze za dugoročne kredite u iznosu 138.015.112,00 kn i prema Ministarstvu financija za aktivirana državna jamstva u iznosu 85.756.759,00 kn. Ugovori o dugoročnim kreditima zaključeni su u ranijim godinama. U 2008. obveze su podmirene prema otplatnom planu, a zadnji obroci dospijevaju na naplatu u razdoblju od 2009. do konca 2014. Obveze prema jamstvima su dospjele, a u kolovozu 2009. Ministarstvo financija je zatražilo povrat sredstava u državni proračun. Do vremena obavljanja revizije (siječanj 2010.) sredstva nisu vraćena.

Dospjele obveze prema Ministarstvu financija u iznosu 85.756.759,00 kn čine 42,6% ukupno ostvarenih prihoda u 2008., a obveze prema dugoročnim kreditima koje dospijevaju na naplatu u 2010. iznose 12.588.723,70 EUR, što prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke koncem 2009. iznosi 91.975.720,00 kn. Uz navedeno, u tijeku je rješavanje spora koji se vodi pred trgovačkim sudom za radove izvedene u ranijim godinama na obnovi hotela. Trgovački sud je u 2002. i 2006. donio dvije nepravomoćne presude u korist tuženika-izvoditelja radova. Prema zadnjoj presudi i obračunu zateznih kamata na dan 25. rujna 2009., dug Ustanove za glavnica i kamate iznosi 62.549.744,00 kn.

Zatražena je suglasnost Vlade Republike Hrvatske za zaključenje sudske nagodbe oko rješavanja sudskog spora prema kojoj bi Ustanova isplatila 35.500.000,00 kn na račun izvoditelja. Vlada Republike Hrvatske dala je suglasnost 19. veljače 2010.

Državni ured za reviziju predlaže izraditi analizu obveza koje dospijevaju na naplatu u narednom razdoblju s prijedlozima za njihovo podmirenje, kako spomenute obveze ne bi dovele do nemogućnosti obavljanja redovne djelatnosti za koju je Ustanova osnovana.

- 5.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i izjavljuje da je, u cilju izrade analize obveza prema poslovnoj banci, izradila prijedlog reprograma kredita koji dospijeva na naplatu koncem rujna 2010. u protuvrijednosti 12.588.573,70 EUR. Obrazlaže da su u tijeku dogovori oko načina rješavanja duga prema Ministarstvu financija nastalog aktiviranjem jamstva Vlade Republike Hrvatske. Spor s izvoditeljem radova društvom Exportdrvo d.d., Zagreb je okončan nagodbom u iznosu 35.500.000,00 kn i obveza je podmirena. Trgovački sud u Zagrebu je odbacio tužbu društva Hrvatske ceste d.d. Zagreb za koncesiju zemljišta motela Lučko. Svi drugi sporovi koji se vode nisu bitno opterećenje za financijsku stabilnost Ustanove.*

6. Postupci javne nabave

- 6.1. Ustanova je obvezna primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi. Tijekom 2008. nabavljeno je roba i usluga, te ustupljeno radova za koje je potrebno provesti postupke javne nabave u vrijednosti 25.785.174,00 kn. Revizijom utvrđene nepravilnosti odnose se na nabavu u vrijednosti 12.479.660,00 kn ili 48,4%.

Ustanova nema ustrojenu evidenciju o zaključenim ugovorima i nabavljenoj robi, uslugama i radovima, čime je otežano praćenje izvršenja zaključenih ugovora o nabavi. Bez primjene propisanih postupaka javne nabave, nabavljena je roba, usluge i ustupljeni radovi u vrijednosti 11.997.636,00 kn, za nabavu usluga u vrijednosti 418.926,00 kn provedeni su pregovarački postupci bez prethodne objave, iako propisani uvjeti za provođenje pregovaračkih postupaka nisu bili ispunjeni, a vrijednost nabavljene usluge servisa vatrogasnih aparata veća je od ugovorene za 63.098,00 kn.

Bez primjene propisanih postupaka javne nabave, nabavljen je potrošni materijal u vrijednosti 2.487.989,00 kn, oprema za ugostiteljstvo u vrijednosti 742.542,00 kn, prospekti i reklamni letci u vrijednosti 312.721,00 kn, sitni inventar (zavjese i čaše) u vrijednosti 306.962,00 kn, deterdžent za praonicu rublja u vrijednosti 198.766,00 kn, veterinarske usluge u vrijednosti 145.200,00 kn, ulaznice u vrijednosti 94.800,00 kn i usluge održavanja antenske instalacije u vrijednosti 75.205,00 kn. Također, bez primjene propisanih postupaka javne nabave, nabavljeni su energenti od pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska ima značajan udjel u kapitalu (lož ulje, plin, gorivo za službena vozila) u vrijednosti 5.134.942,00 kn i telekomunikacijske usluge za nepokretnu i mobilnu mrežu u vrijednosti 995.071,00 kn.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 13. i 128. Zakona o javnoj nabavi, kojima je propisano da javni naručitelj slobodno bira između otvorenog i ograničenog postupka javne nabave, a u posebnim slučajevima i okolnostima smije primijeniti pregovarački postupak s prethodnom objavom ili bez prethodne objave, odnosno koristiti natjecateljski dijalog, a za nabavu male vrijednosti obvezan je primjenjivati odredbe Zakona ako procijenjena vrijednost nabave bez poreza na dodanu vrijednost iznosi 300.000,00 kn i manje za robe i usluge, te 500.000,00 kn i manje za radove.

Za usluge održavanja električnih strojeva i turističkih vlakova, te nabavu tehničkog i građevinskog materijala za koje se zaključuju ugovori o godišnjoj nabavi, postupci nabave nisu započeli pravodobno, te su ugovori o nabavi roba i usluga za 2008. s odabranim ponuditeljima zaključeni u lipnju ili srpnju 2008. Prije zaključivanja ugovora spomenuta vrsta roba i usluga u vrijednosti 1.503.438,00 kn nabavljena je bez primjene propisanih postupaka nabave.

Za usluge održavanja turističkih brodova i vlakova u vrijednosti 418.926,00 kn provedeni su pregovarački postupci javne nabave bez prethodne objave, a naveden je tehnički razlog zbog kojeg samo odabrani ponuditelj može obavljati usluge održavanja turističkih vlakova, odnosno ponavljanje usluga održavanja turističkih brodova za koje je zaključen osnovni ugovor s odabranim ponuditeljem. Uvjeti za provođenje pregovaračkih postupaka koje propisuje članak 16. stavak 2. točka 2. ili 5. Zakona o javnoj nabavi nisu bili ispunjeni, jer je usluge održavanja turističkih vlakova do zaključivanja ugovora s odabranim ponuditeljem obavljao drugi dobavljač, a usluge održavanja turističkih vlakova nisu bile nove usluge, jer u 2008. s dobavljačem nije bio zaključen osnovni ugovor.

Nakon provedenog postupka javne nabave zaključen je u srpnju 2008. ugovor za usluge servisa vatrogasnih aparata u vrijednosti 57.149,00 kn, a nabavljene su usluge u vrijednosti 120.247,00 kn, što je za 63.098,00 kn ili 110,4% više od ugovorenog iznosa. Zbog navedenog je potrebno veću pozornost posvetiti procijenjenoj vrijednosti nabave. Prema odredbama članka 9. Zakona o javnoj nabavi, procijenjena vrijednost nabave mora biti valjana određena u trenutku u kojem naručitelj šalje objavu o javnoj nabavi, a prilikom izračuna procijenjene vrijednosti naručitelj mora uzeti u obzir ukupnu vrijednost nabave, koja uključuje sve opcije i moguća produženja ugovora.

Rashodi za potrošenu električnu energiju ostvareni su u iznosu 3.374.501,00 kn. Početkom rujna 2008. Ustanova je izravnim ugovaranjem s dobavljačem zaključila ugovor o opskrbi električnom energijom. Odredbom članka 13. Zakona o tržištu električne energije (Narodne novine 177/04, 76/07 i 152/08) propisano je da od srpnja 2008. svi kupci električne energije stječu status povlaštenog kupca koji mogu slobodno izabrati opskrbljivača električne energije, a to su pravne osobe kojima je Hrvatska energetska regulatorna agencija izdala dozvolu za energetske djelatnosti opskrbe električnom energijom. S obzirom da je procijenjena vrijednost nabave opskrbe električnom energijom preko 70.000,00 kn, Ustanova je, zbog odabira najpovoljnijih uvjeta opskrbe, obvezna provesti postupak javne nabave.

Tijekom godine nabavljeni su prehrambeni proizvodi i piće za ugostiteljstvo u vrijednosti 15.176.457,00 kn. Na nabavu spomenute robe ne primjenjuju se odredbe Zakona o javnoj nabavi. Odredbom članka 5. Zakona o javnoj nabavi propisano je da se Zakon ne primjenjuje na nabavu u svrhu daljnje prodaje ili davanja u najam ili zakup, pod uvjetom da naručitelju ne pripada posebno ili isključivo pravo na prodaju, najam ili zakup predmeta nabave, pa ih drugi subjekti mogu slobodno obavljati pod istim uvjetima kao i naručitelj. Za nabavu prehrambenih proizvoda i pića u 2008., postupci javne nabave nisu provedeni. Većina spomenute robe nabavljena je od dobavljača s kojima su ugovori o nabavi zaključeni u 2006. i manjim dijelom u 2007. Tijekom godine su s pojedinim dobavljačima zaključeni dodaci osnovnim ugovorima kojima su utvrđene cijene proizvoda koji su predmet nabave u 2008. U funkciji osnovne djelatnosti, posjetiteljima se pružaju ugostiteljske usluge, odnosno prodaja hrane i pića od kojih se ostvaruju značajni prihodi. S obzirom na značajnu vrijednost nabave spomenute robe, Državni ured za reviziju predlaže primjenu odredbi Zakona o javnoj nabavi na nabavu prehrambenih proizvoda i pića.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba, radova i usluga provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, te ustrojiti evidencije koje omogućuju praćenje realizacije zaključenih ugovora o nabavi.

- 6.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i izjavljuje da je za 2010. izradila plan nabave prema kojem će se provoditi postupci nabave i da su provedeni postupci javne nabave u tekućoj godini usklađeni sa zakonskim odredbama. Također navodi da će odjel nabave pratiti realizaciju zaključenih ugovora.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je financijska revizija Ustanove za 2008. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - U okviru ureda ravnatelja ustrojen je odjel unutarnje kontrole sa sedam zaposlenika. Unutarnjom kontrolom nisu obuhvaćeni postupci nabave roba, radova i usluga, a planom rada odjela unutarnje kontrole za 2008. predviđeno je da će se obaviti kontrola provođenja postupaka javnih natječaja za nabavu robe i usluga prema procjeni i zahtjevima ravnatelja, predstojnika podružnica, te stručnog voditelja. Navedeni sustav unutarnje kontrole nije usklađen s propisima koji uređuju financijsko upravljanje i kontrole. Voditelj za financijsko upravljanje i kontrole nije imenovan, plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola nije donesen niti je imenovana osoba zadužena za nepravilnosti i prijevare. Unutarnja revizija nije ustrojena (točka 1. Nalaza).
 - Prava i obveze zaposlenika utvrđeni su Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama, Dodatkom I Temeljnom kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama za Ustanovu, te pravilnicima koje je donijelo upravno vijeće u 2005.: Pravilnikom o radu, Pravilnikom o plaćama i naknadama i Sistematizacijom radnih mjesta. Za obračun plaća 118 zaposlenika primjenjivani su koeficijenti utvrđeni ugovorima o radu i dodacima ugovora, koji nisu propisani ili se razlikuju od koeficijenata propisanih Pravilnikom o plaćama i naknadama. Tijekom godine s pojedinim zaposlenima zaključeni su ugovori o radu na neodređeno vrijeme, bez prethodno provedenog javnog natječaja. Ustanova nema zaposlenog glavnog nadzornika koji provodi neposredni nadzor u zaštićenim područjima (točka 2. Nalaza).
 - Vrijednost šuma u iznosu 1.133.828.481,00 kn i zemljišta u iznosu 47.228.749,00 kn iskazana je na temelju elaborata kojim je imovina procijenjena sa stanjem koncem 1996., kada je Nacionalni park imao površinu 19 462 ha. Granice Nacionalnog parka izmijenjene su na temelju zakonskih odredbi iz 1997., a Državni zavod za zaštitu prirode je u veljači 2007. utvrdio da Nacionalni park obuhvaća površinu 29 685,15 ha. U poslovnim knjigama nije evidentirana vrijednost šume i zemljišta koji se nalaze u granicama Nacionalnog parka nakon proširenja. Analitička evidencija šume i zemljišta u kojoj se osiguravaju podaci po katastarskim česticama, površinama i vrijednostima, te drugim potrebnim podacima nije ustrojena.

U poslovnim knjigama roba preuzeta u komisionu prodaju evidentira se u vrijeme nabave. Robu preuzetu u komisionu prodaju trebalo je evidentirati izvanbilančno. Zbog navedenog načina evidentiranja, koncem godine je u poslovnim knjigama evidentirana, te u financijskim izvještajima iskazana veća vrijednost zaliha odnosno imovine i obveza za 2.182.316,00 kn (točka 3. Nalaza).

- U poslovnim knjigama je u skupini materijalne imovine u pripremi evidentirano ulaganje u hotel u vrijednosti 12.175.589,00 kn i sustav odvodnje u vrijednosti 5.553.071,00 kn odnosno ukupno 17.728.660,00 kn. Ulaganja u navedenu imovinu obavljena su u ranijim godinama, radovi su završeni, a imovina nije knjigovodstveno stavljena u uporabu i za nju se ne obračunava amortizacija. Tijekom godine Ustanova je prodavala i kupovala udjele u investicijskim fondovima, a stanje ulaganja koncem godine iznosi 53.720.444,00 kn. Također, odobren je zajam u iznosu 100.000,00 kn koji nije vraćen. Umjesto pozajmljivanja sredstava i ulaganja u investicijske fondove, slobodna novčana sredstva trebalo je upotrijebiti za podmirenje dospjelih obveza (točka 4. Nalaza).
- Koncem godine obveze su iskazane u iznosu 238.666.331,00 kn, od čega se na dugoročne obveze odnosi 224.942.043,00 kn, a na kratkoročne obveze 13.724.288,00 kn. U skupini dugoročnih obveza vrijednosno značajnije su obveze za dugoročne kredite u iznosu 138.015.112,00 kn i prema Ministarstvu financija za aktivirana jamstva u iznosu 85.756.759,00 kn. Obveze prema Ministarstvu financija su dospjele i čine 42,6% ukupno ostvarenih prihoda u 2008., a obveze za kredite koje dospijevaju na naplatu u 2010. iznose 91.975.720,00 kn. Predlaže se izraditi analizu obveza koje dospijevaju na naplatu u narednom razdoblju s prijedlozima za njihovo podmirenje, kako spomenute obveze ne bi dovele do nemogućnosti obavljanja redovne djelatnosti za koju je Ustanova osnovana (točka 5. Nalaza).
- Tijekom godine nabavljeno je roba, usluga i ustupljeno radova za koje je potrebno provesti postupke javne nabave u vrijednosti 25.785.174,00 kn. Nepravilnosti su utvrđene za nabavu u vrijednosti 12.479.660,00 kn, a odnose se na izravno ugovaranje bez primjene postupaka javne nabave u vrijednosti 11.997.636,00 kn, nabavu usluga u vrijednosti 418.926,00 kn za koje su provedeni pregovarački postupci bez prethodne objave, iako uvjeti propisani odredbama Zakona o javnoj nabavi za provođenje pregovaračkih postupaka nisu bili ispunjeni, te nabavu usluge u većoj vrijednosti od ugovorene za 63.098,00 kn (točka 6. Nalaza).

4. Ustanova upravlja Nacionalnim parkom Plitvička jezera. Osnivač Ustanove je Vlada Republike Hrvatske. Osnovne djelatnosti su zaštita, održavanje i promicanje Nacionalnog parka u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, te nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja u skladu sa zakonskim odredbama. Obavlja i druge djelatnosti koje se odnose na: prihvat, informiranje, vođenje i prijevoz posjetitelja, ugostiteljsko-turističku djelatnost, te trgovinu na malo suvenirima, prehrambenim i neprehrambenim proizvodima. Djelatnost se obavlja u četiri hotela, dva auto kampa, tri restorana, malim parkovnim objektima, te devet trgovina i suvenirnica. Pretežno se financira iz vlastitih prihoda od obavljanja hotelijerske, ugostiteljske i trgovačke djelatnosti, a manjim dijelom iz državnog proračuna.

Tijekom 2008. ostvareno je 234 645 noćenja i prodano je 948 891 ulaznica. Koncem godine Ustanova je imala 791 zaposlenika. Ustanova vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za poduzetnike. Prihodi su ostvareni u iznosu 201.194.401,00 kn, rashodi u iznosu 196.061.468,00 kn, te dobit u iznosu 5.132.933,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi ostvareni su od hotelijerstva i ugostiteljstva u iznosu 85.900.267,00 kn i od prodaje ulaznica u iznosu 72.856.985,00 kn, koji čine 78,9% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni prihodi korišteni su za predviđene namjene. Vrijednosno značajniji rashodi su troškovi zaposlenika u iznosu 66.259.532,00 kn i materijalni troškovi u iznosu 64.166.502,00 kn, koji čine 66,6% ukupno ostvarenih rashoda. Unutarnja revizija nije uspostavljena, a sustav unutarnje kontrole nije usklađen s propisima koji uređuju financijsko upravljanje i kontrole. Revizijom za 2008. je utvrđeno da je postupljeno prema nalozima i preporukama iz ranije obavljene revizije, a u postupku izvršenja su nalazi koji se odnose na postupke javne nabave, evidentiranje vrijednosti šume i zemljišta koji se nalaze u granicama Nacionalnog parka nakon proširenja i korištenje slobodnih novčanih sredstava za ulaganje u investicijske fondove, a ne za podmirivanje dospjelih obveza. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na funkcioniranje sustava unutarnjih financijskih kontrola, unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, imovinu, obveze i postupke javne nabave, utjecale su na pravilnost poslovanja i izražavanje uvjetnog mišljenja.